

«اروند» عضو خانواده هلدینگ خلیج فارس چگونه در صف مدعیان بازار پر رقابت پتروشیمی ایستاد؟

غول تولیدکننده PVCایران بورسی می‌شود

در بهار بر طنین اقتصاد و سیاست ایران که بورس و بازار سهام پس از خزان ریزش شخاص، دوباره سبزپوش شده است، اعلام یک خبر، نگاه خیل فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران بازار سرمایه را به خود خیره کرد. اینکه «پتروشیمی ارونـد، عضو خلیج فارس به بورس می‌آید.» شواهد و قرائن درباره جزئیات این اتفاق حاکی از این بود که مقدمات بورسی شدن «اروند» به عنوان یکی از واحدهای استراتژیک صنعت پتروشیمی ایران، در یک برنامه‌ریزی سه ساله و پس از طی مراحل مهمی همچون بازنـگـری ساختاری و بهبود عملکرد مالی فراهم شده است. ■ ■ ■

در نگاه اقتصاددانان و فعالان بازار سرمایه، حضور ارونـد در جمع بزرگان بورس نشانه‌ای امیدبخش از اندیشه «شفاسازی» در بزرگ‌ترین هلدینگ صنعت پتروشیمی ایران و عملکرد مدیریت جدید آن ارزیابی شد.

داده‌ها و مستندات آماری حاکی از آن است که پتروشیمی ارونـد در این بازه زمانی سه ساله توانسته است با بهره‌گیری هوشمندانه از ظرفیت‌ها و توانمندی درونی به‌ویژه نیروی انسانی متخصص و خلاق، استانداردها و سطح تولید خود را به نحوی سابقه ارتقا بخشد و همین تدابیر و ابتکارات در عمل به سودآوری چشمگیر و پایدار شرکت منجر شده است.

ناگفته پیداست در دنیای امروز صنعت و سرمایه، نمودارها و شاخص‌های آماری حرف اول را می‌زند. از همین رو، قیـل از هر چیز، تصویر منحنی صعودی ارونـد در لیست شرکت‌های سودساز ایران، توجه فعالان و بازیگران اقتصادی را به خود جلب کرد. شرکت پتروشیمی ارونـد در سال مالی ۱۴۰۲، موفق شده ۴/۶ هزار میلیارد تومان سود خالص ثبت کند و فروش سالانه خود را به رقم خیره‌کننده ۱۹/۵ هزار میلیارد تومان ارتقا دهد. این نتایج حاصل از میزان فروش و سود خالص، پتروشیمی ارونـد را در جـره یکی از سودآورترین شرکت‌های پتروشیمی ایران نشانه‌اند است تا آنجا که طی سه سال اخیر، مجموع سودآوری این شرکت از مرز ۲۰ هزار میلیارد تومان فراتر رفته است.

■ دستیابی به زنجیره بزرگ تولید و ارزش افزوده

پتروشیمی ارونـد در منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندر ماهشهر و در زمینی به مساحت ۱۰۸ هکتار تأسیس شده است. این شرکت سال ۱۳۸۱ با بهره‌گیری از فناوری شرکت آلمانی Uhde (اوده)، زنجیره کاملی از تولید محصولات کلر، کاستیک، وینیل کلراید مونومر، اتیلن دی کلراید، PVC، آب ژاول و... را راه‌اندازی کرد. این زنجیره از نمک در یابی آغاز می‌شود و به محصولاتی با ارزش افزوده بالا امتداد می‌یابد. دو ویژگی زنجیره ارزش افزوده داخلی و تکمیل بودن زنجیره تولید از مزیت‌های منحصر به فرد «اروند» است. حلقه‌ها و اجزای دیگر این زنجیره بزرگ را سیستم جداسازی Na و Cl در مرحله الکترولیز و تولید EDC، تبدیل به VCM و در نهایت تولید S- PVC و E- PVC است. تشکیل می‌دهند.

■ ظرفیت‌سازی برای «تولید انبوه» و پاسخگویی به تقاضای فزاینده بازار داخلی و خارجی «اروند» در حال حاضر ظرفیت نصب‌شده ۳۴۰ هزار تن PVC در سال را به‌دست آورده است. به نحوی که

گازوئیل، این طلای سیاه جاده‌ها، سال‌هاست که قربانی قاچاق سازمان یافته می‌شود؛ میلیون‌ها لیتر از این سرمایه ملی روزانه از مرزها خارج می‌شود بی آنکه سودی برای اقتصاد کشورمان داشته باشد. اما حالا دولت با اجرای طرحی هوشمندانه و هدفمند، مسیر را تغییر داده است. بر اساس مصوبه هیئت وزیران، عرضه گازوئیل به سه نرخ انجام می‌شود: سهمیه‌ای ۳۰۰ تومان، نیمه یارانه‌ای حدود ۱۵هزار تومان و نرخ آزاد حدود ۳۰ هزار تومان. این نظام جدید با تکیه بر سامانه برخط یارنامه، یارانه را تنها به کامیون‌های سنگین فعال در مسیرهای قانونی اختصاص می‌دهد. در نتیجه، قاچاقچیان دیگر نمی‌توانند از گازوئیل ارزان بهره‌مند شوند و ناچار به خرید با نرخ واقعی‌اند؛ این یعنی کاهش چشمگیر قاچاق و صرفه‌جویی میلیاردی برای کشور. رانندگان ناوگان حمل‌ونقل همچنان از سهمیه ارزان برخوردارند، اما مصرف اضافی باید با قیمت واقعی پرداخت شود. این اقدام هوشمندانه هم در راستای صیانت از منابع ملی است و هم گامی مؤثر در جهت عدالت یارانه‌ای و اصلاح نظام توزیع انرژی. دولت با این سیاست، موتور مبارزه با قاچاق را روشن کرده و افق تازه‌ای در مدیریت انرژی گشوده است. ■ ■ ■

کشورمان سال‌هاست با چالش قاچاق سوخت به‌ویژه گازوئیل، دست‌وپنجه نرم می‌کند. تفاوت فاحش قیمت سوخت در داخل کشور با کشورهای همسایه، انگیزه‌ای قوی برای قاچاقچیان ایجاد کرده است. بر

جدول نرخ تولید نسبت به ظرفیت									
تولید	نسبت به ظرفیت	تولید	نسبت به ظرفیت	تولید	نسبت به ظرفیت	تولید	نسبت به ظرفیت	تولید	نسبت به ظرفیت
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰
۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰
۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰
۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

به ظرفیت تولید نسبت به ظرفیت

محصول S- PVC در یک گریـد و E- PVC در شش گریـد متنوع تولید می‌شود. این میزان از تنوع محصولات، در عمل قدرت رقابت‌پذیری بالایی به این شرکت در بازارهای داخلی و بین‌المللی بخشیده است. ارونـد، افزون بر لیست پرتوع محصولات مذکور، توانایی تولید هشت گریـد مختلف PVC را به‌دست آورده است. بر همین اساس، کارشناسان حوزه پتروشیمی معتقدند این شرکت اکنون ظرفیت آن را پیدا کرده است در صورت افزایش تقاضا در بازار داخلی یا خارجی بتواند به سرعت این گریدها را وارد مدار تولید کند.

نکته شایان توجه این است که موضوع تنوع آفرینی و انعطاف‌پذیری در تولید، مزیت بسیار ارزشمند در بازار پررقابت پتروشیمی به‌حساب می‌آید؛ بازاری که در آن نوآوری و پاسخگویی بهنگام به تقاضای مشتریان حرف اول را می‌زند.

■ استراتژی هدفمند توسعه صادرات

اروند پس از تکمیل زنجیره تولیدات خود، نگاهش را به فراسوی مرزهای ایران معطوف کرد و استراتژی «توسعه صادرات» را در دستور کار قرار داد. آمارها و اطلاعات به دست آمده از حوزه صادرات محصولات پتروشیمی ایران بر موفقیت این شرکت در راهیابی به بازارهای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای دلالت دارد، به‌گونه‌ای که این شرکت توانسته است سهم صادراتی خود را در بازارهای مختلف به‌ویژه بازار عراق، کشورهای حوزه خلیج فارس، روسیه و آسیای مرکزی به‌طور مستمر افزایش دهد.

صادرات پرترفدار ارونـد در این بازارها عمدتاً شامل محصولات با ارزش افزوده بالا مانند PVC و کاستیک سودا می‌شود، محصولاتی که در صنایع گوناگون کاربرد چشمگیر دارد.

در حال حاضر، بازار جهانی و منطقه‌ای PVC با توجه به نقش آفرینی آن در صنایع ساختمانی، خودروسازی،

لوازم خانگی و بسته‌بندی با تقاضای فزاینده مواجه است. با نگاه به این واقعیت، «اروندی‌ها» با هوشمندی در برنامه توسعه صادرات خویش از طریق تنوع آفرینی در گریدها توانستند بخش عمده‌ای از این تقاضا را پاسخ دهند و موقعیت پایداری در بازارهای بین‌المللی پیدا کنند. ■ **صف بلند مشتریان نام آشنا**

در بازار داخل ایران، ارونـد در شمار یکی از اصلی‌ترین تأمین‌کنندگان کاستیک سودا (NaOH) نشسته است. این محصول که در صنایع غذایی، شوینده‌ها، نساجی، داروسازی و فرآوری فلزات کاربرد دارد، یک «جامعه مصرف» گسترده به تعداد بیش از هزار مشتری نام‌اشنا دارد. این لیست بلند مشتریان بزرگ، جایگاه ممتاز به ارونـد در زنجیره تولید صنعتی کشور بخشیده است. ■ **مزیت رقابتی در تأمین پایدار خوراک اتیلن**

یکی از مهم‌ترین مزایای پتروشیمی ارونـد، دسترسی پایدا به خط تولید اتیلن است. این مزیت باعث شده است در شرایطی که برخی مجتمع‌ها با چالش تأمین خوراک مواجه هستند، ارونـد بدون دغدغه این چالش را پشت سرگذارد. برآورد کارشناسان حوزه پتروشیمی حاکی از این است که تراز مثبت اتیلن کشور تا دست‌کم ۱۰ سال آینده، پایداری تولید در ارونـد را تضمین می‌کند و همین عامل مهم در نهایت موجب کاهش ریسک تولید، افزایش ظرفیت بهره‌برداری و رقابت‌پذیری بیشتر در عرضه محصول نهایی به بازار می‌شود.

■ **سرمایه انسانی ماهر و متخصص، موتور محرک ارونـد**

بررسی مقایسه‌ای محققان حوزه صنعت پتروشیمی حاکی از این است که یکی از مزیت‌های کلیدی ارونـد در میدان رقابت با شرکت‌های دیگر، بهره‌مندی آن از نیروی انسانی متخصص، آموزش‌دیده و خلاق است. در سایه همین سرمایه، ارونـدی‌ها توانسته‌اند با تلفیق دانش فنی روز و تجربه عملیاتی، خط تولیدشان را به موازات تحولات پرشتاب بازار صنعت و انرژی به‌روز رسانی کنند و ضمن تولید گریـدهای متنوع به تناسب تقاضای بازار، سطح کیفی محصولاتشان را در هر فصلی ارتقا دهند. مدیران ارونـد و شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس در اظهارات خویش بـر این نکته صـحه گذاشته‌اند که استراتژی توسعه و تحول آنها بر محور سرمایه‌گذاری نوین نیروی انسانی قرار دارد و موضوعاتی همچون آموزش، ارتقای مهارت و انگیزش کارکنان خود را در اولویت اول قرار داده‌اند.

■ **تکیه بر تکنولوژی روز و طرح نوسازی مستمر** در کنار سرمایه نیروی انسانی، ارونـدی‌ها بیشترین تلاش را برای بهره‌جویی از فناوری‌های نوین به کار بسته‌اند. آنها در همین راستا، طرح بلندمدت نوسازی تجهیزات و به‌روز نگه‌داشتن فرایندهای تولیدی با تکنولوژی نوین را در دستور کار قرار داده‌اند. طرحی که در عمل میزان بهره‌وری را افزایش می‌دهد و به همان میزان مصرف انرژی و هزینه‌های نگهداری را به‌طور چشمگیری پایین می‌آورد. گزارش‌ها حاکی از این است که در نتیجه بهره‌گیری ارونـدی‌ها از فناوری‌های روز دنیا در واحدهای کلر آلکالی، کوره‌های VCM، برج‌های خنک‌کننده و کارخانه شست‌وشوی نمک، موجب شده است کیفیت محصولات در سطح استانداردهای جهانی قرار گیرد. ■ **مزیت‌های پایدار**

از جمله گزارش‌هایی که دربارہ کم و کیف فعالیت شرکت پتروشیمی ارونـد توجه محافل اقتصادی را جلب

کرد، مصون ماندن این شرکت از ابرچالش ناترازی انرژی بود؛ چالشی که به‌ویژه در زمستان گذشته نفس صنعت ایران را به شماره انداخت. بهره‌گیری از یوتیلیتی تولیدشده در منطقه ویژه اقتصادی بندر ماهشهر موجب شد ارونـدی‌ها با خاطری آسوده از تأمین انرژی، خط تولید خود را بی‌وقفه پیش ببرند.

بدون تردید در روزهایی که هنوز کسری و ناترازی انرژی سایه سنگین بر صنعت کشور انداخته است این مزیت برای ارونـدی‌ها یک فرصت طلایی در مسیر رقابت با

بی‌دلیل نیست که بازار پتروشیمی ارونـد با صف طولانی مشتریان روبه‌روست. تا جایی که طبق گزارش ناظران اقتصادی، ارونـدی‌ها در اغلب روزها به خواست مشتریان شان اقدام به پیش‌فروش کامل محصولات پیش از تولید می‌کنند و در بسیاری از مواقع، موجودی انبار ارونـد در بخش‌هایی چون PVC و کاستیک، منفی است.

■ **هدفگذاری «اروندی‌ها» برای تکمیل زنجیره ارزش**

در استراتژی جدیدی که ارونـدی‌های برای فصل جدید فعالیت‌شان ارائه کرده‌اند یک محور تازه نگاره‌ها به خود جلب کرده است و آن تصمیم مدیران ارونـد و شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس برای سرمایه‌گذاری در صنایع پایین‌دستی و تکمیل کردن زنجیره ارزش است. انتظار می‌رود با اجرا و عملیاتی شدن این استراتژی، ارونـد، به تولید محصولات نهایی نظیر فیلم‌های بسته‌بندی، لوله‌های پلیمری، قطعات صنعتی، تجهیزات پزشکی و محصولات ساختمانی مبادرت کند. به موازات دورخیز ارونـد برای تکمیل زنجیره تولید، سیاستگذاران در رأس هرم هلدینگ خلیج فارس از توسعه بازارهای هدف در آسیای میانه، آفریقا، ترکیه و کشورهای اروپای شرقی برای عرضه زنجیره جدید تولیدات ارونـد و سایر شرکت‌های این هلدینگ خبر می‌دهند.

■ **ترکیب سودآوری، شفافیت و پایداری**

به گفته کارشناسان حوزه صنعت، موفقیت پتروشیمی ارونـد در بازارهای داخلی نشانگر یک تجربه نوین است، تجربه برنامه‌ریزی ۲۰ ساله که توسعه زیرساخت، اتکا به منابع داخلی و سرمایه‌گذاری حول نیروی انسانی است. اکنون تصمیم ارونـدی‌ها برای حضور در بازار بورس را باید حلقه تکمیلی از این استراتژی چندوجهی و بلندمدت ارزیابی کرد که در آن همه مؤلفه‌های جذاب برای سرمایه‌گذاران و بازیگران بازار سهام به چشم می‌خورد از جمله سودآوری بالا، تراز مالی شفاف، ظرفیت تولید پایدار، بازار صادراتی مستقر، نیروی انسانی متخصص، مزیت بهره‌مندی از انرژی و در نهایت بر خورداری از یک استراتژی توسعه‌ای مدون و روشن.

بی‌دلیل نیست پس از آنکه خبر ورود پتروشیمی ارونـد به بورس در رسانه‌ها بازتاب پیدا کرد، اغلب تحلیلگران بازار سرمایه از این اتفاق به عنوان فرصتی طلایی برای سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی سخن گفتند. پیش‌بینی این تحلیلگران حاکی از این است که در روزهای گرم بازار سهام که شاخص بورس سیر صعودی رزقته است «عرضه اولیه» اوند با صف طولانی خریداران و متقاضیان روبه‌رو خواهد شد، زیرا قریب به اتفاق عناصر تکنیکالی و بنیادی تحلیل‌ی همچون نسبت فروش به سود، نرخ بازگشت سرمایه، حاشیه سود خالص و تنوع محصول همگی مثبت هستند.

دنده معکوس گازوئیل در میدان قاچاق

طرح ۳ نرخ ی گازوئیل، مصرف سوخت را مدیریت می‌کند و قاچاق را کاهش می‌دهد

طرح سه نرخ ی گازوئیل با هدف کاهش قاچاق و مدیریت مصرف سوخت، گامی مهم در حفظ منابع ملی است. این طرح با حفظ یارانه برای ناوگان سنگین و افزایش قیمت برای مصارف غیر ضروری، تعادلی بین اقتصاد و عدالت اجتماعی ایجاد می‌کند

لیتری ۳۰۰ تومان می‌فرشیم، اما در خارج از کشور تا ۶۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. این تفاوت قیمت، قاچاق را به فعالیتی سودآور تبدیل کرده است. طرح سه‌نرخ ی با ایجاد تعادل بین عرضه یارانه‌ای و آزاد تلاش می‌کند این شکاف قیمتی را کاهش دهد. نرخ نیمه یارانه‌ای (۱۵ هزار تومان) به‌عنوان گزینه‌ای میانی به مصرف‌کنندگان مکان می‌دهد با هزینه‌ای معقول به سوخت دسترسی داشته باشند، در حالی که نرخ آزاد (۳۰ هزار تومان) برای مصارف غیر ضروری، انگیزه قاچاق را به حداقل می‌رساند. همچنین استفاده از برنامه برخط برای تخصیص سهمیه یارانه‌ای، شفافیت را در توزیع سوخت افزایش می‌دهد و از صدور برنامه‌های جعلی جلوگیری می‌کند. ■ **تأثیرات اقتصادی و اجتماعی طرح** اجرای طرح سه‌نرخ ی گازوئیل تأثیرات گسترده‌ای بر اقتصاد و جامعه خواهد داشت. از یکسو، کاهش قاچاق سوخت به معنای حفظ منابع ملی و افزایش

اساس برآوردها، روزانه میلیون‌ها لیتر گازوئیل از مرزهای شرقی و غربی کشور خارج می‌شود که نه تنها منابع ملی را هدر می‌دهد، بلکه اقتصاد را نیز تحت فشار قرار می‌دهد. در این میان، دولت با تصویب طرح سه‌نرخ ی شدن گازوئیل، رویکردی نوین برای مدیریت این بحران اتخاذ کرده است. این طرح که از سوی هیئت وزیران به تصویب

رسیده است، گازوئیل را در سه نرخ عرضه می‌کند: نرخ سهمیه‌ای ۳۰۰ تومان برای ناوگان سنگین با یارانه، برخط، نرخ نیمه یارانه‌ای حدود ۱۵ هزار تومان برای مصارف محدود و نرخ آزاد حدود ۳۰ هزار تومان برای

می‌دهد و از فساد در توزیع سوخت جلوگیری می‌کند. ■ **چالش‌ها و انتقادات**

با وجود مزایای طرح، برخی انتقادات نیز مطرح شده است. برخی رانندگان کامیون معتقدند نرخ‌های جدید ممکن است هزینه‌های عملیاتی آنها را افزایش دهد، به‌ویژه برای کسانی که به دلیل پیمایش بالا به سوخت مازاد نیاز دارند. همچنین برخی کارشناسان اقتصادی هشدار داده‌اند افزایش قیمت گازوئیل ممکن است به تورم در بخش حمل‌ونقل و کالاهای اساسی منجر شود. دولت در پاسخ به این نگرانی‌ها اعلام کرده است با حفظ سهمیه یارانه‌ای و ارائه تسهیلات برای ناوگان سنگین تلاش می‌کند فشار بر رانندگان و صنایع را به حداقل برساند. همچنین برنامه‌هایی برای توسعه سوخت‌های جایگزین مانند CNG در مناطق مرزی در دست

اجراست تا وابستگی به گازوئیل کاهش یابد. ■ **آینده طرح سه‌نرخ ی** طرح سه‌نرخ ی گازوئیل، اگرچه در مراحل اولیه اجراست، اما ظرفیت تغییر چشمگیر در مدیریت سوخت کشور را داراست. موفقیت این طرح به عوامل متعددی بستگی دارد، از جمله اجرای دقیق سامانه یارانه برخط، نظارت بر جایگاه‌های سوخت و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر. در برابر افزایش هزینه‌ها، دولت با این طرح نشان داده است عزمی جدی برای اصلاح ساختار یارانه‌های انرژی و کاهش قاچاق دارد. با این حال، برای جلب حمایت عمومی و کاهش مقاومت‌ها، نیاز به اطلاع‌رسانی شفاف و تعامل با ذی‌نفعان به‌ویژه رانندگان و صاحبان صنایع ضروری است.